

Raadsvoorstel Jaarstukken 2019

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Eindhoven over het jaar 2019. De jaarstukken zijn op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaar 2019 sluit af met een positief rekeningresultaat van € 51,8 miljoen. Een stijging van € 18,9 miljoen ten opzichte van de laatste berichtgeving eind december. Dit wordt met name veroorzaakt door een gunstiger eindbeeld op het sociaal domein. Gedurende het jaar is het beeld op het sociaal domein steeds positief bijgesteld. Het beter grip krijgen op de financiële prognoses sociaal domein heeft nadrukkelijk onze aandacht.

In de jaarstukken 2019 wordt ingegaan op de behaalde inhoudelijke en financiële prestaties. De bestuurlijke en financiële hoofdlijn schetsen het algemeen beeld over 2019. Bij de programma's en taakvelden zijn de onderliggende verschillen diepgaander geanalyseerd. Dit raadsvoorstel geeft in vogelvlucht een beeld van het resultaat over 2019, gaat in op de bestemming van het rekeningresultaat 2019 en verwoordt onze reactie op het accountantsverslag. Zoals blijkt uit het concept accountantsverslag is de accountant voornemens een goedkeurende verklaring af te geven.

■ Wettelijke taak

Op basis van de gemeentewet is de gemeente verplicht de jaarstukken op te stellen en vòòr 15 juli te deponeren bij Gedeputeerde Staten.

Doelstelling

Met de jaarstukken leggen wij, als college van burgemeester en wethouders, aan de gemeenteraad verantwoording af over het gevoerde beleid in 2019 en wat dit heeft gekost. De jaarstukken zijn een belangrijk controle- instrument van de Raad. De jaarstukken geven ook inzicht aan de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven in de geleverde prestaties van het afgelopen jaar.

Voorstel

1. Vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2019, sluitend met een positief resultaat van € 51.836.277 waarbij tevens wordt bevestigd dat de uitgaven boven de begroting in lijn zijn met bestaand beleid.
2. Het gerealiseerd resultaat 2019 ad € 51.836.277 als volgt te bestemmen:
 - a) € 47.623.939 te storten in de reserve eigen kapitaal
 - b) € 2.468.683 te storten in de reserve reserveringen 2019 bedoeld voor de volgende activiteiten in 2020:
 - I. € 741.683 uitvoering transformatie(fonds) jeugd
 - II. € 735.000 uitvoering transformatieagenda
 - III. € 67.000 uitvoering EED
 - IV. € 25.000 uitvoering LEA
 - V. € 900.000 uitvoering Armoede en schulden
 - c) € 1.743.655 te storten in de saldireserve specifiek bedoeld voor de bijdrage aan de fietsenkelder
3. De begrotingswijziging 2020 vaststellen, waarin de middelen uit de reserve reserveringen 2019 worden onttrekken ter besteding in 2020.
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2019 en onze reactie op dit verslag

Argumenten

1.1 De jaarstukken geven inzicht in de realisatie van onze doelen en de middelen die we hiervoor hebben ingezet. I.v.m. begrotingsrechtmatigheid dient uw raad de lasten boven de begroting te accorderen.

Onderstaand geven we u een overzicht met per programma de afwijkingen (bedragen X € 1.000):

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019 na wijziging				Realisatie 2019				Afwijkingen 2019			
	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	145.717	-613.916	8.116	-460.083	145.680	-631.765	9.693	-476.392	37	17.849	-1.577	16.310
1 Veiligheid	29.486	-2.260	-4.775	22.451	28.939	-2.369	-4.773	21.797	547	109	-2	654
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	48.024	-10.208	-7.648	30.168	41.350	-11.650	-7.583	22.117	6.674	1.442	-65	8.051
3 Economie	21.292	-18.473	-1.207	1.612	20.171	-17.376	-184	2.611	1.121	-1.097	-1.023	-995
4 Onderwijs	41.076	-14.703	-104	26.269	39.967	-15.368	1.708	26.308	1.109	665	-1.812	-35
5 Sport, cultuur en recreatie	81.322	-16.906	-3.006	61.410	82.639	-20.751	-1.581	60.307	-1.317	3.845	-1.425	1.103
6 Sociaal domein	416.009	-118.196	-734	297.079	393.314	-118.853	-458	274.003	22.695	657	-276	23.076
7 Volksgezondheid en milieu	59.130	-47.521	215	11.824	57.466	-44.836	410	13.041	1.664	-2.685	-195	-1.217
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	81.443	-68.456	-5.364	7.623	73.385	-70.766	1.755	4.373	8.058	2.310	-7.119	3.250
Resultaat	923.499	-910.638	-14.507	-1.647	882.910	-933.733	-1.013	-51.836	40.589	23.094	-13.494	50.189

Een vergelijking van cijfers op basis van primaire begroting – gewijzigde begroting – realisatie is opgenomen in de jaarstukken (samengevat in de financiële hoofdlijn en uitgebreid in hoofdstuk 4.3.1).

De richtlijnen schrijven voor dat via de jaarstukken formeel wordt ingestemd met de lasten die op programmaniveau uitkomen boven de bijgestelde begroting. Op programmaniveau worden alleen de lasten op programma 5 overschreden. Bij twee taakvelden zijn de lasten hoger dan geraamd, echter de hogere lasten worden gedekt uit direct aan de lasten gerelateerde opbrengsten.

- Taakveld museum (5.4) kent een overschrijding op de lasten van afgerond € 0,9 miljoen. De lasten voor de tentoonstellingen en aankoop kunst zijn hoger dan geraamd. Deze hogere lasten worden volledig gedekt door de extra baten per tentoonstelling. Sommige tentoonstellingen zijn jaaroverschrijdend. Dit egaliseren we conform bestaand beleid via de reserve tentoonstellingen.
- Taakveld groen (5.7) van afgerond € 1,0 miljoen. De hogere lasten worden met name veroorzaakt doordat de lasten op de projecten groen in de jaarschijf 2019 hoger zijn dan geraamd. Dit wordt echter volledig gecompenseerd door de hogere baten op de projecten. Projecten hebben als kenmerk dat ze jaaroverschrijdend zijn. Het toegekende projectbudget is beschikbaar voor alle jaren. De raming per jaarschijf en de realisatie per jaarschijf wijken echter af.

1.2 We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 51,8 miljoen, dat is € 50,2 miljoen hoger dan verwacht op basis van de gewijzigde begroting

We realiseren over 2019 een resultaat van € 51,8 miljoen voordelig. Dat is € 50,2 miljoen hoger dan verwacht op basis van de gewijzigde begroting en € 18,9 miljoen meer dan we u in december 2019 op basis van de 4^e financiële update rapporteerde. De grootste afwijkingen- in totaal opgeteld € 45 miljoen- lichten we u onderstaand toe. Voor een uitgebreidere analyse verwijzen we naar de jaarstukken 2019.

Sociaal domein + € 27,6 miljoen (P0 + € 4,5 miljoen; P6 + € 23,1 miljoen)

Dit resultaat in het Sociaal Domein is onder andere het gevolg van het feit dat er strak op de kosten is gestuurd. Voor maatwerkvoorzieningen (Participatie, Wmo en Jeugd) is de begroting bovendien opgehoogd naar de G40 norm. Wat vergelijkbare gemeenten kunnen, moet in Eindhoven ook kunnen, zo was het idee. Maar elke gemeente heeft andere keuzes gemaakt ten aanzien van de inrichting van hun stelsel, de voorliggende voorzieningen en sociale basis.

Het was nodig dat er in 2019 stevige beheersmaatregelen werden genomen om de tekorten in voorgaande jaren terug te dringen. Er zijn budgetplafonds ingevoerd, met aanbieders nieuwe tarieven afgesproken en we hebben het Servicebureau ingericht waardoor de toegang tot specialistische voorzieningen Jeugd en Wmo bij de gemeente ligt. Dit was een grote opgave, met

veel onzekerheden. Aanvankelijk waren nog niet de juiste data voor handen om heel gericht te kunnen inschatten welk financieel effect de maatregelen zouden hebben. Het totaal aan ondersteuningsvragen (de zorgconsumptie) in Eindhoven laat zich daarnaast niet in detail door de gemeente voorspellen. Bovendien hebben we een beweging in gang gezet waarbij generalisten beter in positie zijn gebracht om inwoners vanuit de sociale basis of met eerstelijns zorg te ondersteunen.

Middels zogenaamde 'veiligheidskleppen' is aan het begin van 2019 gezorgd dat er voldoende ruimte bleef om te kunnen acteren op signalen in het geval inwoners zorg nodig hadden die niet beschikbaar was binnen het aangescherpte beleid. Het ophogen van de begroting met €15 miljoen naar de G40-norm, het uitsluiten van crisis en spoed en een risicobuffer om altijd aan individuele vragen te kunnen voldoen zijn voorbeelden van deze veiligheidskleppen. Gedurende het financieel jaar is de begroting aangepast en is er tussentijds geschoven met budgetten tussen de verschillende ondersteuningsvormen. Vanuit de Wmo werd er geld overgeheveld naar Jeugd en beschermd wonen. Op het einde van het jaar, geeft dit in sommige gevallen een enigszins vertekend beeld. De financiële resultaten laten zich ten opzichte van de aangepaste begroting als volgt omschrijven:

Met uitzondering van de woonvoorzieningen is de eerder verwachte aanzuigende werking door het invoeren van het abonnementstarief (uniform eigen bijdrage tarief voor Wmo-voorzieningen) uitgebleven (+ € 8 miljoen). Voor deze aanzuigende werking hadden we extra middelen aan de begroting 2019 van het SD toegevoegd vanuit de algemene middelen. Dit budget hebben we vooralsnog niet nodig gehad. Het budget in de begroting voor het product maatschappelijk opvang is nog gebaseerd op de hogere realisatie van voorgaande jaren en de doelgroep is deels verschoven naar beschermd wonen, de instroom is verminderd maar het aantal cliënten dat gebruik maakt van dit product is redelijk stabiel gebleven (+ € 1,7 miljoen). Op beschermd wonen wordt een voordeel behaald (+ € 3,2 miljoen). Voor de ambulantisering van de GGZE zijn in de septembercirculaire aanvullende middelen ontvangen van € 1,1 miljoen. Hier stond in 2019 geen groeiend cliënten-aantal tegenover. Het overige voordeel op de lasten van € 2,2 miljoen ontstaat omdat per saldo de uitstroom beschermd wonen hoger is dan de instroom door de strakkere toegang en het strak sturen door contractmanagement op zorgaanbieders. Op jeugd is sprake van een voordeel (+ € 5,4 miljoen). Met name de inzet op 'ondersteuning zelfstandig leven' is lager dan de eerdere verwachting van de aanbieders. Er is daarom behoedzaam begroot wat leidt tot een voordeel van € 2,8 miljoen. In 2019 hebben we actief zorgaanbieders benaderd over nog openstaande declaraties. € 1,9 miljoen van de nog openstaande posten over de jaren 2015-2018 kon hierdoor vrijvallen. Op de migratiemiddelen ontstaat een voordeel (+ € 2,5 miljoen) omdat de toegekende budgetten vanuit de decentralisatie-uitkering voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) niet volledig zijn benut. Op de middelen voor arbeidsparticipatie is er een voordeel (+ € 1,9 miljoen). De taakstelling Ergon is niet behaald (- € 3 miljoen) omdat binnen het bestuur van de Ergon geen overeenstemming was over het korten op de reservepositie. Binnen programma 0 komt het niet inzetten van de risicobuffer, die we vanuit de algemene middelen hebben gevormd (€ 4,0 miljoen) en het vervallen van de contributie VNG (+ € 0,5 miljoen) financieel tot uitdrukking. Op de Transformatieagenda houden we meer middelen over dan eerder ingeschat (+ € 0,7 miljoen) en op de armoederegeling is een voordelig resultaat (+ € 0,9 miljoen) doordat er minder gebruik is gemaakt van de Bijzondere Bijstand en de Meedoenbijdrage. Daarnaast zijn er diverse kleinere resultaten die samen optellen tot een voordeel.

Het jaar 2019 sluiten we af met een hoger financieel rekeningresultaat dan verwacht. Er zijn echter nog de nodige onzekerheden en daarmee financiële risico's. Zo is het waarschijnlijk dat ook in Eindhoven op termijn een aanzuigende werking van het abonnementstarief plaatsvindt. Landelijk is een trend waarneembaar van een toenemende zorgvraag. Bovendien is de impact van corona op het sociaal domein groot en brengt dit de nodige financiële risico's en onzekerheden met zich mee. We zijn ervan overtuigd dat onze aanpak in 2019 heeft geleid tot het hervinden van een gezondere dynamiek in het sociaal domein. Dit is de basis van waaruit we inwoners kunnen ondersteunen. We hebben een aanpak gekozen die resultaat oplevert. Met daarbij voldoende ruimte om specifiek te kunnen handelen in situaties van inwoners waarvoor ons beleid onvoldoende soelaas biedt. Tegelijkertijd – en daar zijn we ons goed van bewust – is het bij dit soort omvangrijke operaties onmogelijk om iedereen tevreden te houden, we hebben zo goed mogelijk een maatvoering gehanteerd om de zorgkosten weer onder controle te krijgen. We zijn gezien de grote opgave tevreden waar we nu staan, maar beseffen dat we er nog niet zijn.

Vervanging en onderhoud wegen- verandering systeem- + € 7,0 miljoen

Op het onderhoud en vervanging van wegen is sprake van een voordeel van € 7,0 miljoen (programma 2). In 2017 zijn de verslaggevingsvoorschriften gewijzigd, Vervangingskosten van wegen worden m.i.v. 2017 geactiveerd. De lasten mogen niet meer ineens ten laste van de exploitatie worden gebracht. De jaarlijkse kapitaallasten van de vervangingsinvestering komen nu ten lasten van het beschikbare jaarlijkse budget. Naarmate de komende jaren de vervangingen in de wegen (investeringen) plaatsvinden, nemen de jaarlijkse kapitaalslasten, die gedekt worden uit het beschikbare budget toe (gefaseerde ingroei). Omdat het oorspronkelijke budget voor onderhoud en vervanging in de begroting in stand is gehouden, is in de eerste jaren een incidenteel voordeel op dit budget.

Overige € 10,4 miljoen

Binnen programma 0 komen daarnaast enkele incidentele resultaten tot uitdrukking. Door minder investeringen zijn er lagere rentelasten en daarnaast hebben we positieve rente ontvangers op aangetrokken kasgeldleningen (+ € 2,5 miljoen). In het centrum worden enkele parkeerterreinen buiten gebruik gesteld door bouwprojecten. De buitengebruik stelling vindt later dan verwacht plaats (+ € 1,2 miljoen). Op basis van de circulaires is het gemeentefonds gedurende het jaar bijgesteld (+ € 1,7 miljoen). De voorzieningen wachtgeld wethouders, dubieuze debiteuren en claims en juridische geschillen zijn per jaareinde op nieuw berekend en een gedeelte valt vrij (+ € 1,3 miljoen).

Voor de grote bouwvergunningen (programma 8) moet er naast een vast legesbedrag ook een variabel deel over de bouwsom worden afgedragen. Voor 2019 is het aantal verleende grote vergunningen conform verwachting. De gemiddelde bouwsom voor deze vergunningen ligt echter een stuk hoger dan vooraf ingeschat. Hierdoor zijn de variabele inkomsten voor deze vergunningen een stuk hoger dan verwacht (+ € 2 miljoen).

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften mogen de lasten van de te realiseren ondergrondse fietsenkelder stationsplein niet worden geprognoseerd binnen de planexploitatie van het Stationsgebied waardoor extra tussentijds winst genomen is (programma 8) ten gunste van het resultaat (+ € 1,7 miljoen). Hiervan stellen wij u voor deze middelen direct te bestemmen binnen de saldireserve specifiek zodat de middelen beschikbaar blijven voor de realisatie van de fietsenkelder

2.1 De middelen uit het transformatiefonds worden ingezet voor verblijfsvoorkomende en verkortende initiatieven binnen de subregio (DVO-11).

Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven is door het Rijk en de VNG een transformatiefonds in het leven geroepen. Voor de regio Zuidoost Brabant is een bedrag beschikbaar voor de periode 2018-2020 van € 4.653.267 (€ 1.551.089 per jaar). Gemeente Veldhoven is voor de regio Zuidoost-Brabant penvoerder van dit project en heeft het totale bedrag van jaar 1 (2018) ontvangen. Een deel van de transformatie (verblijfsvoorkomende en –verkortende initiatieven) wordt opgepakt door 2 subregio's binnen Zuidoost –Brabant. Voor één subregio (DVO-11) is gemeente Eindhoven de kartrekker. Het hieraan gekoppelde bedrag van € 741.682,52 is eind december door gemeente Veldhoven uitgekeerd. Omdat sprake is van een decentralisatie-uitkering zijn de middelen formeel vrij besteedbaar en valt dit bedrag vrij in het resultaat over 2019, maar de activiteiten vinden vanaf 2020 plaats.

2.2 Op 11 juni 2019 heeft de raad besloten dat de restantmiddelen van de transformatieagenda beschikbaar moeten blijven voor 2020

Op 11 juni 2019 stelde de raad de transformatieagenda vast. Voor 2019 en 2020 is jaarlijks €1,6 miljoen beschikbaar. De raad heeft 11 juni 2019 besloten de restantbudgetten eind 2019 over te hevelen naar 2020 en de eventuele restantbudgetten 2020 over te hevelen naar 2021. Met het reserveringsdossier 2019 heeft de raad eind december al besloten om € 600.000 uit 2019 over te hevelen naar 2020. Per jaareinde is het voordeel € 735.000 hoger dan werd verwacht bij het reserveringsdossier. Projecten zijn over het algemeen later opgestart en het project Social Impact Bonds Jongvolwassen is voortijdig beëindigd, doordat externe partijen zich hebben teruggetrokken

2.3 De rapportage op de energiebesparingsplicht blijft in Eindhoven achter op het landelijk gemiddelde.

In 2019 is de informatieplicht energiebesparing ingevoerd om de energiebesparingsdoelstellingen uit het Nationaal Energieakkoord voor eind 2020 binnen bereik te brengen. Middelgroot- en grootverbruikende bedrijven en instellingen zijn op basis van de Wet milieubeheer al ruim twintig jaar verplicht alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van maximaal vijf jaar te nemen. Sinds 2019 moet in het eLoket van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) gerapporteerd worden over de uitgevoerde maatregelen. De gemeenten zijn in 2019 financieel gecompenseerd (decentralisatie uitkering decembercirculaire 2018). Deze middelen zijn bedoeld voor het toezicht op- en de handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht. Binnen Eindhoven hebben we nog geen volledig zicht op alle bedrijven en het ministerie heeft ons geïnformeerd dat vanuit Eindhoven de rapportages achterblijven op het landelijk gemiddelde. Extra toezicht en handhaving is nodig. Het is dan ook noodzakelijk de hiervoor bedoelde middelen die eind 2019 resteren te storten in de reserve reserveringen zodat we in 2020 extra (600) energiecontroles kunnen uit te voeren om aan onze plicht de voldoen.

2.4 Abusievelijk is een deel van het budget Lokaal Educatieve Agenda bij het reserveringsdossier buiten beschouwing gebleven

In het kader van de lokaal educatieve agenda (LEA) ontwikkelen we een LEA monitor waar de VO monitor in op is gegaan. In de begroting 2019 is voor de VO monitor een bedrag begroot van € 30.000. Aan de raad is toegezegd dat we de LEA monitor in 2020 opleveren. In 2019 zijn de middelen begroot voor de post VO monitor voor € 25.000 niet benut. Deze middelen worden éénmalig ingezet om in 2020 tot een LEA monitor en uitvoering van de integrale onderwijsagenda (LEA 2020-2024) te kunnen komen.

2.5 In de raadsvergadering van 9 juni besluit uw raad over het raadsvoorstel beleidsplan armoede en schulden waarin de voorgestelde bestemming van € 0,9 miljoen als dekking is opgenomen.

In de periode november 2019 – maart 2020 heeft een breed onderzoek naar armoede en schulden in Eindhoven plaatsgevonden zoals toegezegd in het coalitieakkoord. Het onderzoek vond plaats vóór de coronacrisis maar geeft toch een duidelijk beeld hoe inwoners in Eindhoven met financiële problemen worden geholpen. Rode draad in de aanbevelingen is de nadrukkelijke oproep aan de gemeente om regie te nemen op de aanpak van armoede en schulden. In het beleidsplan dat we ter besluit voorleggen op 9 juni zijn drie financiële scenario's voor 2020 beschreven met een aanname over de financiële effecten van de coronacrisis. Wij stellen voor om de onderbesteding van € 0,9 miljoen uit 2019 in te zetten om deze financiële effecten gedeeltelijk op te vangen.

2.6 De middelen dienen beschikbaar te blijven voor het nakomen van de bestuurlijke toezegging in BO MIRT in afwachting van het definitief besluit

In het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van november 2018 is de nut, noodzaak en urgentie van het project "realisatie fietsenstalling zuidzijde station" bevestigd. Eindhoven is nu verantwoordelijk voor het opleveren van een schetsontwerp dat voldoet aan de voorwaarden van het Programma Fiets van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en een kostenraming. Het voorlopig ontwerp(VO) zal samen met de definitieve kostenraming aan de raad voorgelegd worden en op basis hiervan bepaalt de raad of de gemeente doorgaat met dit plan. Binnen de grondexploitatie stationsgebied was rekening gehouden met de taakstellende kostenraming van € 3,8 miljoen. Dat voldoet niet aan de BBV-richtlijnen.

De geprognosticeerde lasten voor de fietsenkelder vervallen binnen de grondexploitatie waardoor de tussentijdse winst met € 1,7 miljoen toeneemt ten gunste van het resultaat 2019. Tot het moment van de definitieve go/no go is het van belang de middelen beschikbaar te houden. Als het plan doorgaat, vullen we vanuit de toekomstige winstnemingen op het stationsgebied in komende jaren het bedrag in de saldireserve specifiek aan tot het taakstellende budget van € 3,8 miljoen of de eventueel lagere definitieve kostenraming.

4.1 Incidentele verbeteringen in het proces jaarrekening zijn onderdeel van een bredere aanpak die noodzakelijke verbeteringen in de bedrijfsvoering structureel borgen

In 2019 liep de controle op de jaarstukken 2018 vertraging op. De dieperliggende oorzaak van deze vertraging lag in de achterstanden en 'achterstallig onderhoud' in de administratieve organisatie en interne beheersing. De organisatie was op dat moment al stappen aan het zetten om dit te verbeteren. Structurele verbeteringen op lange termijn gaan samen met tijdelijke oplossingen op

korte termijn die zorgen voor de eerste verbeterstappen, maar die nadrukkelijk niet direct alles kunnen oplossen. De accountant onderschrijft dit op basis van de jaarrekeningcontrole 2019. De eerste verbeterstappen zijn gezet, maar de gewenste ambitie is nog niet geheel bereikt.

In de kadernota 2020 zijn middelen vrijgemaakt ter verbetering van de betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving. Dit heeft afgelopen maanden versterkt aandacht gekregen waardoor er een inhaalslag gemaakt is. Continuïteit in de aansturing (CIO en CISO) brengt meer rust en leidt tot een programmatische aanpak. De aanpak vraagt nog wel versterking, met name op informatiebeveiliging, en dat wordt versterkt door de opmerking van de accountant die aandacht vraagt voor de opvolging van de bevindingen en aanbevelingen uit de managementletter 2019.

Eind 2019 is een onderzoek gestart naar de structurele verbetering van de inrichting van de financiële kolom door de hele organisatie heen. Naar aanleiding van de onderzoeksresultaten is in 2020 (Q2) een projectleider aangesteld die samen met de organisatie de bevindingen van het onderzoek vertaald in structurele borging van sturing, eigenaarschap, werkwijzen en kennis op de lange termijn. Tegelijkertijd is eind 2019 een draaiboek voor het jaarrekeningproces opgesteld en is een tijdelijke team aangesteld voor de kwaliteitsverbetering van de jaarstukken 2019 en het controledossier. Het team heeft zichtbaar extra controles uitgevoerd, analyses opgesteld en was eerste aanspreekpunt voor de accountant wat heeft geleid tot meer effectiviteit en efficiency van de controle en een eerste verbeteringslag op controledossier. De bevindingen van het team zijn ingebracht in het onderzoek naar de structurele verbeteringen. Wat onder andere naar voren komt is dat op onderdelen de administratie complex is. Een vereenvoudiging van de administratie is een belangrijke voorwaarde om processen en cijfers te kunnen doorgronden en het controledossier toegankelijk te kunnen opstellen (bijvoorbeeld op het gebied van de transitorische posten en memoriaalboekingen zoals de accountant ook aangeeft). Ook het onderbouwen van berekeningen en toegepaste uitgangspunten is een groeiproces dat aandacht behoeft. Veelal zijn de berekeningen en toegepaste uitgangspunten juist gebleken, maar kost het veel moeite de onderbouwende stukken die de juistheid en volledigheid aantonen te verkrijgen. Bij het grondbedrijf is hiervoor extra externe ondersteuning ingeschakeld. We hebben daarnaast de afspraak gemaakt om samen met de accountant de controle op de grondexploitaties grondig in breed verband te evalueren om te kijken hoe afspraken eerder in het proces kunnen helpen de controle efficiënter te laten verlopen.

Het reëel ramen van budget en transparantie van de cijfers is een belangrijk uitgangspunt in het coalitieakkoord. Een reëel ambitieniveau in de begroting verbetert het voorspellend vermogen en de tussentijdse informatie, zoals de accountant ook onderschrijft. Bij de opbouw van de begroting 2020 is hiervoor dan ook nadrukkelijk aandacht geweest en het zal ook bij de begroting 2021 opnieuw de aandacht hebben. Met name het op een reële manier wegzetten van beschikbare middelen in de tijd heeft extra de aandacht. Tegelijkertijd lost reëel ramen niet altijd de incidentele resultaten per jaareinde op. Eind 2019 is sprake van veel incidentele resultaten die conform onze beleidslijn ook bij de tussentijdse rapportages zijn gemeld, maar waarop de begroting in 2019 niet is herzien (bijv: voordeel op de rente en onderhoud en vervanging van wegen). Ook kunnen we stellen dat gedurende 2019, na de tekorten op de zorgbudgetten in de voorafgaande jaren, er voorzichtig/behoudend geprognosticeerd is waardoor het resultaat per jaareinde hoger ligt dan eerder verwacht (zie ook argument 1.2). Het verbeteren van de tussentijdse informatievoorziening is in 2020 opgepakt. In de P&C cyclus 2020 ontvangt de raad tweemaal een financiële update (voorjaars- en najaarsbericht) en tweemaal een uitgebreide tussentijdse rapportage waarbij wordt gerapporteerd over de inhoudelijke voortgang gekoppeld aan de financiële afwijkingen.

Verder beveelt de accountant aan te onderzoeken welke maatregelen kunnen worden doorgevoerd om de onzekerheid op de PGB –bestedingen te beperken. We gaan in gesprek met de accountant om beeld te krijgen bij de mogelijke verbeteringen zodat we een kosten-baten afweging kunnen maken.

Kanttekeningen

2.1 Er worden vanuit het rekeningresultaat geen middelen specifiek bestemd voor Jeugd en Buig
Bij het vaststellen van de begroting 2020 heeft het college de motie (B.M.09) omarmd. Deze motie houdt in dat indien eind 2019 blijkt dat er meerkosten zijn op jeugd, de labeling van de rijks gelden

bedoeld voor jeugd (€ 4,1 miljoen) prioriteit heeft bij de integrale afweging inzake de inzet van het rekeningresultaat. Daarnaast is op 1 oktober 2019 het voorlopig budget BUIG (financiële middelen voor de bijstand) bekend gemaakt. Voor de begroting 2020 leidt deze bekendmaking tot een negatief verschil van € 4 miljoen. In de begroting 2020 hebben we een risicobuffer van € 4,1 miljoen ingebouwd. Deze buffer dient o.a. als achtervang voor de nadelige financiële gevolgen van de rechterlijke uitspraak over de huishoudelijke hulp en mogelijke nadelige effecten in het macrobudget van de BUIG. Bij de septembercirculaire melde we de raad dat we het verstandig vonden de risicobuffer sociaal domein 2020 aan te vullen met het positieve resultaat op de BUIG over 2019, wetende dat gedurende 2020 het bijstandsbudget nog twee keer wordt bijgesteld. Kijkend naar het definitief resultaat over 2019 constateren we dat er geen sprake is van een nadeel op jeugd, dat het voordeel op de BUIG (saldo lasten/baten) slechts € 0,1 miljoen bedraagt en een reservering voor zo'n beperkt resultaat weinig toegevoegde waarde heeft. Een integrale afweging van de inzet van het rekeningresultaat 2019 vindt plaats bij het komende begrotingsproces.

Kosten

De afgesproken auditfee voor de controle 2019 zal naar verwachting niet toereikend zijn. De auditcommissie is hierover tussentijds geïnformeerd. De onderbouwing van toekomstige kosten en opbrengsten van de grondexploitatiecomplexen is complex. De controle over 2019 kende op dit onderdeel vertraging en inefficiëntie. Dit komt vooral omdat de onderbouwing van de ramingen niet altijd eenduidig is en er verschil van inzicht is geweest over wat reële verwachtingen en aannames zijn. Voor enkele aangewezen posten in de grondexploitaties is daarom expertise van een derde (externe) ingeschakeld. Op dit moment zijn de exacte meerkosten nog niet bekend. Bij de 1^e tussentijdse rapportage over 2020 verwachten we hierover het inzicht te kunnen verstrekken.

Communicatie

De jaarstukken worden digitaal ontsloten via de website: <https://eindhoven.jaarverslag-2019.nl/>

Planning en uitvoering

Wie	Datum	Wat
B&W	26 mei	Definitief vaststellen jaarstukken 2019 incl. raadsvoorstel. De accountant zal tijdens de vergadering een toelichting geven.
B&W	28 mei	Onder embargo aanbieden jaarstukken aan auditcommissie
Raad	28 mei	Auditcommissie: toelichting op jaarstukken 2019 en accountantsverslag
Raad	4 juni/ 8 juni	Auditcommissie: voorbereiden advies op jaarstukken 2019
B&W	4 juni	Aanbieden aan Raad
Raad	16 juni	Indien technische vragen
B&W	23 juni	Beantwoorden technische vragen
Raad	30 juni	Meningsvorming jaarstukken
Raad	7 juli	Vaststellen jaarstukken

Evaluatie

Zowel intern als gezamenlijk met Deloitte vindt evaluatie plaats van het controleproces 2019. De leer- en verbeterpunten nemen we mee in het proces 2020.

Bijlage(n)

Als bijlagen bij dit voorstel behoren de Jaarstukken 2019, de begrotingswijziging 2020 en het accountantsverslag 2019. Per fractie worden twee exemplaren van de Jaarstukken 2019 beschikbaar gesteld.

■ Bijlagen worden meegestuurd

Een ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Eindhoven,

, secretaris.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Eindhoven;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2020;
gelet op de behandeling in de meningsvormende vergadering van 30 juni 2020;
gelet op de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten,
waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba;

besluit:

1. Vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2019, sluitend met een positief resultaat van € 51.836.277 waarbij tevens wordt bevestigd dat de uitgaven boven de begroting in lijn zijn met bestaand beleid.
2. Het gerealiseerd resultaat 2019 ad € 51.836.277 als volgt te bestemmen:
 - a) € 47.623.939 te storten in de reserve eigen kapitaal
 - b) € 2.468.683 te storten in de reserve reserveringen 2019 bedoeld voor de volgende activiteiten in 2020:
 - VI. € 741.683 uitvoering transformatie(fonds) jeugd
 - VII. € 735.000 uitvoering transformatieagenda
 - VIII. € 67.000 uitvoering EED
 - IX. € 25.000 uitvoering LEA
 - X. € 900.000 uitvoering Armoede en schulden
 - d) € 1.743.655 te storten in de saldireserve specifiek bedoeld voor de bijdrage aan de fietsenkelder
3. De begrotingswijziging 2020 vaststellen, waarin de middelen uit de reserve reserveringen 2019 worden onttrekken ter besteding in 2020.
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2019 en onze reactie op dit verslag

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 juli 2020.

J. Verbruggen, griffier.